

การพัฒนามาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ ตามแนวคิดของคอตตาและแมคเกร
สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4

อดิสร วงศ์เมฆ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการวัดทางการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

ตุลาคม 2549

ISBN 974-502-923-8

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ อติสร วงศ์เมฆ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการวัดทางการศึกษาของ
มหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.ม.ร.ว.สมพร สุทัศน์ย์)
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสรี ชัดเข้ม)

คณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร บำเรอราช)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ม.ร.ว.สมพร สุทัศน์ย์)
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสรี ชัดเข้ม)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ทับศรี)
..... กรรมการ
(ดร.วรรณทนา ภาณุพันธุ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการวัดทางการศึกษา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

วันที่ 11 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2549

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา

จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

ประจำปีการศึกษา 2548

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ม.ร.ว.สมพร สุทัศนีย์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสรี ชัดแจ้ง อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาและช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างละเอียดถี่ถ้วน ทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางในการศึกษาค้นคว้า และประสบการณ์อย่างกว้างขวางในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ จึงขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์ สุทธิธาทิพย์ และรองศาสตราจารย์ ดร.พรพรรณราย ททรัพย์ประภา ที่กรุณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของมาตรวัด พร้อมทั้งช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และเสนอแนะแนวทางที่เป็นประโยชน์สำหรับการวิจัย

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร บำเรอราช รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ทับศรี และ ดร.วรรณัทนา ภาณุพินทุ ที่ให้ความกรุณารับเป็นคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์ เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการประกิจ ภูทอง และคณะครู โรงเรียนบ้านบ่อวินที่ให้โอกาสผู้วิจัยในการลาศึกษาต่อ

ขอขอบพระคุณคณะครู-อาจารย์ นักเรียน ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ และน้อง ๆ สาขาวิชาเทคโนโลยีการวัดทางการศึกษา และสาขาวิชาเทคโนโลยีวิจัยการศึกษาทุกคน ที่คอยให้ความช่วยเหลือ แนะนำ และเป็นกำลังใจให้ตลอดระยะเวลาที่ผู้วิจัยศึกษา

อดิสร วงศ์เมฆ

46911388: สาขาวิชา: เทคโนโลยีการวัดทางการศึกษา; วท.ม. (เทคโนโลยีการวัดทางการศึกษา)

คำสำคัญ: มาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ/ ความตรงเชิงโครงสร้าง/ แนวคิดของคอสตาและแมคคร

อดิสร วงศ์เมฆ: การพัฒนามาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ ตามแนวคิดของคอสตาและแมคคร สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 (DEVELOPMENT OF THE FIVE - FACTOR

PERSONALITY SCALE ACCORDING TO COSTA AND MCCRAE 'S CONCEPT FOR

UPPER SECONDARY SCHOOL STUDENTS) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์: ม.ร.ว.สุมพร

สุทัศนีย์, ค.ค., เสรี ชัดแจ้ง, ค.ค. 229 หน้า. ปี พ.ศ. 2549. ISBN 974-502-923-8

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนามาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ ตามแนวคิดของคอสตาและแมคคร สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง และสร้างปกติวิสัยของมาตรวัด เครื่องมือที่ใช้คือมาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามแนวคิดของคอสตาและแมคคร ประกอบด้วยบุคลิกภาพ 5 ด้าน ได้แก่ อาการทางประสาท การแสดงตัว การเปิดกว้าง ความน่าชื่นชม และการมีสติรู้ผัสขอบ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2548 จำนวน 1,286 คน วิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นโดยใช้โปรแกรม SPSS ตรวจสอบค่าสถิติของข้อคำถามและค่าความเที่ยงของมาตรวัดโดยใช้โปรแกรม Lertap 5 และตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของมาตรวัดด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง โดยใช้โปรแกรมลิสเรล 8.50

ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. มาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ ประกอบด้วยข้อคำถาม 75 ข้อ มีความตรงเชิงเนื้อหาทุกข้อ ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามกับมาตรวัดมีค่าตั้งแต่ .23 ถึง .61 และค่าความเที่ยงของมาตรวัดทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ .85
2. มาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบมีความตรงเชิงโครงสร้างอยู่ในเกณฑ์ดี มีค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 937.17; $p = 1.00$ ที่องศาอิสระเท่ากับ 1376 และดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ .98 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ .96 ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 1.00
3. ปกติวิสัยของมาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบจำแนกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ผู้ที่มีบุคลิกภาพระดับสูง มีตำแหน่งเปอร์เซนไทล์สูงกว่า 76.63 ขึ้นไป ผู้ที่มีบุคลิกภาพระดับปานกลาง มีตำแหน่งเปอร์เซนไทล์ตั้งแต่ 23.09 ถึง 76.63 และผู้ที่มีบุคลิกภาพระดับต่ำ มีตำแหน่งเปอร์เซนไทล์ต่ำกว่า 23.09 ลงมา

46911388: MAJOR: EDUCATIONAL MEASUREMENT TECHNOLOGY; M.Sc.
(EDUCATIONAL MEASUREMENT TECHNOLOGY)

KEYWORDS: FIVE - FACTOR PERSONALITY SCALE/ CONSTRUCT VALIDITY/
COSTA AND MCCRAE 'S CONCEPT

ADISORN WONGMEK: DEVELOPMENT OF THE FIVE - FACTOR
PERSONALITY SCALE ACCORDING TO COSTA AND MCCRAE 'S CONCEPT FOR
UPPER SECONDARY SCHOOL STUDENTS. THESIS ADVISORS: M.R.SOMPORN
SUDHASANI, Ph.D., SEREE CHADCHAM. Ph.D. 229 P. 2006. ISBN 974-502-923-8

The objectives of this study were: 1) to construct the five - factor personality scale for upper secondary school students according to Costa and McCrae's concept; 2) to verify the construct validity of the scale; and 3) to derive norms for the scale. The five - factor personality scale was based on the five dimensions of Costa and McCrae's concept: Neuroticism, Extraversion, Openness, Agreeableness and Conscientiousness. The sample consisted of 1,286 upper secondary school students from Chon Buri Education Service Area Office, in the academic year 2005. Descriptive statistics were obtained by means of SPSS; Scale quality was determined by Lertap 5; and LISREL 8.50 was used for second order confirmatory factor analysis.

The major findings were:

1. The items of the five - factor personality scale were found to have content validity. Item-to-scale correlations ranged from .23 to .61; scale reliability was .85.
2. The construct validity of the five - factor personality scale was confirmed by alignment with the criterion; the chi-square goodness of fit test value 937.17; $p = 1.00$, $df = 1376$, $GFI = .98$, $AGFI = .96$ and $CFI = 1.00$.
3. The norms of the five - factor personality scale for upper secondary school students were divided into three levels: percentile rank higher than 76.63 indicating high level of five factor personality; percentile rank from 23.09 to 76.63 indicating normal five factor personality, and percentile rank lower than 23.09 indicating low five - factor personality.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความสำคัญและความเป็นมา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
ความหมายของบุคลิกภาพ.....	10
ทฤษฎีบุคลิกภาพ.....	11
บุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ.....	14
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	21
การวัดบุคลิกภาพ.....	28
คุณภาพของแบบวัด.....	33
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	47
การสร้างมาตรวัดบุคลิกภาพ.....	47
การหาคุณภาพของมาตรวัด.....	55
การสร้างปกติวิสัยและจัดทำมาตรวัดมาตรฐาน.....	60
4 ผลการวิจัย.....	63
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ตอนที่ 1 ผลการพัฒนามาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบตามแนวคิดของ คอสตาและแมคเคอร์ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4	65
ตอนที่ 2 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของมาตรวัดบุคลิกภาพ ห้าองค์ประกอบ ตามแนวคิดของคอสตาและแมคเคอร์ สำหรับนักเรียน ช่วงชั้นที่ 4.....	68
ตอนที่ 3 ปกติของมาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ.....	97
5 อภิปราย และสรุปผล.....	108
สรุปผลการวิจัย.....	108
อภิปรายผลการวิจัย.....	110
ข้อเสนอแนะ.....	119
บรรณานุกรม.....	121
ภาคผนวก.....	126
ภาคผนวก ก.....	127
ภาคผนวก ข.....	143
ภาคผนวก ค.....	150
ภาคผนวก ง.....	155
ภาคผนวก จ.....	171
ภาคผนวก ฉ.....	204
ภาคผนวก ช.....	224
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	229

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 โครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญของบุคลิกภาพตามลักษณะนิสัยต่าง ๆ	15
2 ตัวอย่างแบบทดสอบมาตรฐานค่าที่เป็นตัวเลข.....	29
3 ตัวอย่างแบบทดสอบแบบมาตราประเมินค่าแบบลิเคิร์ต.....	30
4 ตัวอย่างมาตรวัด.....	54
5 รายชื่อโรงเรียน จำนวนประชากร จำแนกตามระดับชั้นเรียน.....	58
6 รายชื่อโรงเรียน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับชั้นเรียน.....	58
7 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของมาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ (110 ข้อ).....	66
8 ผลการวิเคราะห์หาคุณภาพของมาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ (110 ข้อ).....	67
9 ค่าความเที่ยงแต่ละองค์ประกอบของมาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ (110 ข้อ).....	68
10 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองบุคลิกภาพด้านอาการทางประสาท ข้อคำถาม 22 ข้อ (ขั้นที่ 1).....	69
11 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองบุคลิกภาพด้านอาการทางประสาท ข้อคำถาม 22 ข้อ (ขั้นที่ 2).....	70
12 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองบุคลิกภาพด้านการแสดงตัว ข้อคำถาม 21 ข้อ (ขั้นที่ 1).....	73
13 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองบุคลิกภาพด้านการแสดงตัว ข้อคำถาม 21 ข้อ (ขั้นที่ 2).....	74
14 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองบุคลิกภาพด้านการเปิดกว้าง ข้อคำถาม 23 ข้อ (ขั้นที่ 1).....	77
15 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองบุคลิกภาพด้านการเปิดกว้าง ข้อคำถาม 23 ข้อ (ขั้นที่ 2).....	78
16 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองบุคลิกภาพด้านความน่าชื่นชม ข้อคำถาม 23 ข้อ (ขั้นที่ 1).....	81
17 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองบุคลิกภาพด้านความน่าชื่นชม ข้อคำถาม 23 ข้อ (ขั้นที่ 2).....	82
18 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองบุคลิกภาพด้านการมีสติรู้ผิดชอบ ข้อคำถาม 21 ข้อ (ขั้นที่ 1).....	85

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
19 ผลการวิเคราะห์ห้อยค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองบุคลิกลักษณะด้านการมีสติรู้ผิดชอบ ข้อคำถาม 21 ข้อ (ขั้นที่ 2).....	86
20 ผลการวิเคราะห์ห้อยค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองบุคลิกลักษณะห้อยค์ประกอบ ข้อคำถาม 75 ข้อ (ขั้นที่ 1).....	89
21 ผลการวิเคราะห์ห้อยค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองบุคลิกลักษณะห้อยค์ประกอบ ข้อคำถาม 75 ข้อ (ขั้นที่ 2).....	92
22 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของมาตรวัดบุคลิกลักษณะห้อยค์ประกอบ (75ข้อ).....	95
23 ผลการวิเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพของมาตรวัดบุคลิกลักษณะห้อยค์ประกอบ (75 ข้อ).....	96
24 ค่าความเที่ยงแต่ละองค์ประกอบของมาตรวัดบุคลิกลักษณะห้อยค์ประกอบ (75 ข้อ).....	97
25 เกณฑ์สำหรับเปรียบเทียบคะแนนดิบกับตำแหน่งเปอร์เซนไทล์ และสเตโนไนน์ ของมาตรวัดบุคลิกลักษณะห้อยค์ประกอบ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ($n = 1,286$).....	97
26 เกณฑ์การเทียบช่วงคะแนนดิบกับระดับบุคลิกลักษณะห้อยค์ประกอบ สำหรับนักเรียน ช่วงชั้นที่ 4	102
27 เกณฑ์สำหรับเปรียบเทียบคะแนนดิบกับตำแหน่งเปอร์เซนไทล์ และสเตโนไนน์ของ มาตรวัดบุคลิกลักษณะห้อยค์ประกอบ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 จำแนกตามเพศ.....	102
28 เกณฑ์การเทียบช่วงคะแนนดิบกับระดับบุคลิกลักษณะห้อยค์ประกอบ สำหรับนักเรียน ช่วงชั้นที่ 4	107
29 ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการ (IOC) และ ดัชนีอำนาจจำแนก (210 ข้อ).....	128
30 ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการ (IOC) และ ดัชนีอำนาจจำแนก (110 ข้อ).....	137
31 ข้อคำถามของมาตรวัดที่คัดเลือกไว้พร้อมค่าน้ำหนักห้อยค์ประกอบ และค่าทดสอบ นัยสำคัญทางสถิติ จำแนกแต่ละองค์ประกอบ (110 ข้อ)	144
32 คุณภาพรายข้อของมาตรวัด ฉบับ 75 ข้อ.....	151
33 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ข้อคำถาม 75 ข้อ.....	156
34 แสดงโครงสร้างของมาตรวัดบุคลิกลักษณะห้อยค์ประกอบ.....	207

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
35 เกณฑ์สำหรับเปรียบเทียบคะแนนดิบกับตำแหน่งเปอร์เซนไทล์ และสเดโนว์ ของมาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ($n = 1,286$).....	213
36 เกณฑ์การเทียบช่วงคะแนนดิบกับระดับบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ สำหรับนักเรียน ช่วงชั้นที่ 4	217
37 เกณฑ์สำหรับเปรียบเทียบคะแนนดิบกับตำแหน่งเปอร์เซนไทล์ และสเดโนว์ของ มาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 จำแนกตามเพศ.....	218
38 เกณฑ์การเทียบช่วงคะแนนดิบกับระดับบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ สำหรับนักเรียน ช่วงชั้นที่ 4	222

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 บุคลิกภาพห้าองค์ประกอบตามแนวคิดของคอสตาและแมคเกร	6
2 ตัวอย่างการประเมินตัวเอง.....	30
3 ตัวอย่างมาตรฐานค่าแบบกราฟิก.....	31
4 ขั้นตอนการพัฒนามาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบตามแนวคิดของคอสตา และแมคเกร.....	62
5 โมเดลผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองของมาตรวัดบุคลิกภาพ ด้านอาการทางประสาท จำนวน 22 ข้อ.....	71
6 โมเดลผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองของมาตรวัดบุคลิกภาพ ด้านการแสดงตัว จำนวน 21 ข้อ.....	75
7 โมเดลผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองของมาตรวัดบุคลิกภาพ ด้านการเปิดกว้าง จำนวน 23 ข้อ.....	79
8 โมเดลผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองของมาตรวัดบุคลิกภาพ ด้านความน่าชื่นชม จำนวน 23 ข้อ.....	83
9 โมเดลผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองของมาตรวัดบุคลิกภาพ ด้านการมีสติรู้ผิดชอบ จำนวน 21 ข้อ.....	87
10 โมเดลผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองของมาตรวัดบุคลิกภาพ ห้าองค์ประกอบ จำนวน 75 ข้อ.....	93